

ARHIVA +

Ako selo dobije nogostup, kanalizaciju, brzi internet i dobar prijevoz, hoće li mladi poželjeti odseliti iz grada?

Silvana Perica

pet, 24/11/2023 - 11:58

Dok mi još nismo odlučili je li nam 528 lokalnih jedinica malkice previše, mladost odlazi i uskoro bi cijela zemlja mogla biti opustošena kao Lika
Foto: Hina

'Hrvatski novinari pišu da je grad prazan, mrtav, da nema dobrih poslova ni kulturnih događanja, ali broj turista i sama turistička ponuda, pa i smanjenje nezaposlenosti, atmosfera u gradu i okolici neopterećenom posjetitelju daju drugačiju sliku, sliku europskog grada s bogatom povijesnom, kulturnom i gastronomskom ponudom.'

Tako je Pija Kapitanović, novinarka slovenskog Dela pisala o Vukovaru uoči 18. studenoga, ističući kako je država u obnovu Vukovara od početka uložila 1,2 milijarde eura te kako je grad temeljito obnovljen i dotjeran, a ima i veleučilište.

Međutim, nezaposlenih je manje i zato što mladi odlaze, a upravo Vukovarsko-srijemska županija na posljednjem popisu stanovništva 2021. godine bilježi najveći, 20-postotni pad broja stanovnika. Možda se trendovi ipak posljednjih godina okreću: grad je, piše slovenska novinarka, ne samo preživio nego i oživio, a o oživljavanju grada izvještavaju i neki drugi novinari.

Doduše, manje se piše o tome kako žive pripadnici srpske manjine, ovako je o tome na Facebooku napisao Eugen Jakovčić, dugogodišnji aktivist za ljudska prava: 'Točno znam što bi danas napravio novinar Siniša Glavašević da nije smaknut na Ovčari. Trideset i više godina nakon rata otišao bi sa svojim toncem Polovinom kod građana Vukovara srpske nacionalnosti da ih pita kako im je danas, zašto policijske ophodnje u Danima sjećanja, toliko godina nakon rata, čuvaju njihove domove. Da ih pita kako im je svih ovih godina. Znam točno kako bi zvučao taj prilog, već čujem tonove, ali cenzura bi ga i ovoga puta vjerojatno spriječila u tome, kao što je to bilo u posljednjim danima obrane Vukovara.'

Kad se tome doda redovita bitka za Vukovar među Hrvatima, isticanje ustaškog U na plakatu, uzimanje prava da se određuje tko smije, a tko ne smije doći u Vukovar, nekako se čini da smo zaglavili u 20. stoljeću.

Dok traju te rasprave, u Hrvatskoj značajno pada broj stanovnika u kategorijama od 20 do 29 i od 30 do 39 godina, kako u svojoj analizi rezultata popisa stanovništva (Geografski horizont 2/22) piše mladi geograf Ivan Majstorić, koji se bavi demografijom, a aktivan je i kao član vladinog Savjeta za mlade. Odlaskom mladih posebno su pogođene upravo Vukovarsko-srijemska i Sisačko-moslavačka županija, piše Majstorić, te navodi i da samo 45 od 528 jedinica lokalne samouprave bilježi porast broja stanovnika. Hrvatska se organizacijski brine za natalitet, iako se demografijom više ne bavi Ministarstvo, nego Središnji državni ured. Među poslovima tog ureda je i održanje prostorne ravnoteže stanovništva, ali većina politika koje utječu na populacijsku politiku izvan je djelokruga tog ureda, od stambene i politike zapošljavanja do ruralnog razvoja, navodi Majstorić. Preko 90 posto novca kojim raspolaže Ured odlazi na dodatni rodiljni i opremu za novorođenčad.

Mogu li se stvari promijeniti? Možda primjer Vukovara, u koji je država uložila puno novaca, pokazuje da bi se komunalnim uređivanjem i osnivanjem nekih institucija, kao što su visoka učilišta, moglo oživjeti dijelove zemlje izvan velikih gradova.

U padu broja stanovnika prednjači i Sisačko-moslavačka županija, pa možda autocesta Zagreb-Sisak dolazi puno godina prekasno, ako i iduće godine bude završena. Međutim, ne raste čak ni Zagreb, nego bilježi pad od 2,9 posto, iako je Bandić velik novac davao majkama brojnih obitelji, ne raste ni zagrebački prsten, ni Dubrovnik i njegova županija. Dakle, dok mi još nismo odlučili je li nam 528 lokalnih jedinica malkice previše, je li nam ipak preskupo hraniti tolike načelnike i tajnice, te županije i općine krvare, mladost odlazi i uskoro bi cijela zemlja mogla biti opustošena kao Lika.

Zanimljivu ideju obradila je istraživanjem za svoj diplomski rad na sociologiji na Filozofskom fakultetu u Zagrebu još jedna mlada

autorica Tihana Kuzmić.

Prema rezultatima njenog istraživanja, gotovo dvije trećine ispitanih studenata odlučilo bi za život na selu ako bi se sela modernizirala! Što to mladima treba da odu na selo ili da se u svoje selo vrate nakon školovanja? I nije tako teško pogoditi, ali to je na hrvatskom selu nešto teže naći: kanalizacija, odvoz smeća, brzi internet, dobar prijevoz do grada.

Dakle, kad bi vlada pomogla sitnim općinama i uložila novac u izgradnju komunalne infrastrukture u selima, kad bi sela imala nogostupe, biciklističke staze, rasvjetu, dvorane u koje bi dolazila kazališta, kanalizaciju, dobru i čestu autobusnu vezu, odvoz smeća, bi li to možda više donijelo sveukupnom razvoju zemlje od Pelješkog mosta? Vjerojatno bi, a moglo bi se i konkurirati privlačeci digitalne nomade, ljude koji rade na internetu i mogu sjediti baš i na Petrovom polju kod Meštrovićeva mauzoleja u Otavicama.

Potjerati smrt koja se šulja hrvatskim selima možda bi se uistinu moglo, jer parovi koji se u gradskim skućenim uvjetima odluče na dijete često ostaju na jednom, a na selu bi možda imali uvjeta i volje za veću obitelj. Ali i mala obitelj donijela bi novi život u krajeve koji zapravo stoljećima oskudijevaju ljudima, a vjerojatno bi netko, tko je na rubu da ode, ostao kad bi selo bilo uređeno.

Mladi odlaze sa sela možda i zato što ih seoski život i okolina sputavaju, grad nudi slobodu, ali ako bi se na selo doselili ljudi koji s tim selom nemaju neku vezu, doseljenike bi manje zahvaćale obaveze seoskog života koje im se ne bi svidjele.

Kako bilo, uskoro bismo mogli osjetiti i koliko na rast BDP-a utječe manjak radnika. Demograf Anđelko Akrap upozorio je još 2019. u svom radu 'Stanovništvo u Hrvatskoj: čimbenici silaznih trendova', kako će demografske strukture djelovati vrlo restriktivno na stopu rasta društvenog bruto proizvoda, čak i uz najpovoljnije preostale uvjete. U tom radu točno je prognozirao i koliko stanovnika će imati Hrvatska na popisu 2021. Prije toga, 2011. analizirao je razgovore s 1309 žena od 20 do 39 godina provedeno 2007. godine, u kojima se istraživala povezanost sektora u kojem žena radi s planovima za obitelj i to objavio u radu 'Sektor zaposlenosti žena i fertilitet u Hrvatskoj'.

Ispostavilo se da najviše žena koje ne žele djecu radi u bankama i drugim financijskim institucijama, te da je na tim poslovima vrlo čest neplanirani prekovremeni rad. Žene koje rade u velikim trgovačkim centrima, pak, koje su nižeg obrazovanja, ranije počinju raditi i očekivalo bi se da žele imati više djece, uglavnom planiraju ostati na dvoje djece. 'Kad radim do 22 sata, cijeli tjedan ne vidim djecu', kaže prodavačica, a upravo trgovina je djelatnost u kojoj se najviše zapošljavaju mlade žene. Možda bismo se mogli sjetiti, kad baš u 21.45 moramo u dućan, da zbog naše komocije neka žena čeka danima da vidi djecu. Zašto radno vrijeme ne bi bilo kao u normalnom svijetu, najdulje do 20 sati?

Je li bolje u javnom sektoru? Da, žene u zdravstvu, socijalnoj skrbi, obrazovanju i javnoj upravi imaju u prosjeku više djece od zaposlenih u privatnom sektoru. Kako se u nas u javnu upravu najčešće zapošljavaju djeca i rodbina pripadnika vladajuće stranke, a lakše im je i dobiti posao u školama i napredovati u bolnicama, moglo bi se zaključiti da se u Hrvatskoj obnavljaju kako valja samo HDZ-ovci. Ili po onoj ministrovij: Kako je? Dobro je! - ali ne baš svima.

Za cjelinu valja reći i da se mladi iseljavaju i iz Istre i Primorsko-goranske županije. Je li riječ o mobilnosti i fleksibilnosti mladih, kako piše Majstorić? Ili i tamo stanovništvo pritišće jednouljne stalno istih vlasti, s tek rijetkim iznimkama? Možda bi o ovome valjalo promisliti prije idućih izbora, pa se držati poziva iz vica: šaraj malo!

Forum.tm donosi serijal tekstova o koracima koji su nužni za transformaciju Hrvatske u razvijeniju i bolje uređenu zemlju, u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije

najnovije

čet, 30/11/2023 - 09:52

Kakve je promjene hrvatskog sustava osmislio Ivo Josipović

sri, 29/11/2023 - 08:12

Trebat će između pet i deset godina da bi željeznica došla u zadovoljavajuće stanje

pon, 27/11/2023 - 09:30

"Tito nije dopuštao da ga savjest zakoči i sputa"

sri, 22/11/2023 - 11:12

KAL Band prvi put u Hrvatskoj

pon, 20/11/2023 - 09:06

Ljubo Jurčić: Hrvatske vlasti uopće nemaju ekonomsku politiku

pet, 17/11/2023 - 10:50

Novi prosvjed za slobodnu Palestinu

pet, 17/11/2023 - 09:44

Trebamo li zamišljati klimatsku apokalipsu?

čet, 16/11/2023 - 09:03

Obrazovanje na toboganu

uto, 14/11/2023 - 09:31

Posuđuju klupe i sadnice, ali najbolje u Hrvatskoj povlače europski novac – u prvih 6 mjeseci ove godine, već je "kapnulo" 90 milijuna eura

ned, 12/11/2023 - 09:59

Pupovac: Premalo je glasnih boraca protiv filoustaštva

Impressum

Forum.tm | Nakladnik: neprofitna udruga Dom kulture Zagreb | Adresa:
Nova cesta 115,
10000 Zagreb | email: domkulturezagreb@gmail.com | Uredništvo: Dom
kulture Zagreb

TKO? Neprofitna udruga Dom kulture **ŠTO?** Forum.tm, prostor za
slobodne ljude i one koji to žele postati **KADA?** Jučer, danas, sutra
GDJE? www.forum.tm **ZAŠTO?** Da bi stvari bile jasnije